

JOCNOU

D. SAM ABRAMS

Sensacionalisme

S'ha acabat l'època d'esplendor de les macrobiografies. Els sis volums de la vida d'Abraham Lincoln, publicada en dues tandes, 1926 i 1939, pel poeta Carl Sandburg. Els cinc volums atapeïts de la biografia de Henry James, escrita al llarg de més de vint anys, 1953-1972, per Leon Edel. Els tres substanciosos volums de la biografia definitiva de Jonathan Swift, laboriosament escrita per Irvin Ehrenpreis entre el 1962 i el 1983. Els dos volums de la vida de Marcel Proust, amorosament elaborada per George D. Painter del 1959 al 1965.

També s'ha acabat l'època d'ors dels avançaments milionaris per escriure biografies. Ara recordo la gran quantitat de mandíbules desencaxades davant la xifra astronòmica que va cobrar Michael Holroyd per escriure la vida de George Bernard Shaw en quatre volums. Un altre cas sonat seria el de Lord Robert Skidelsky i la seva crònica rigorosa de la vida de John Maynard Keynes en

tres volums. En aquells moments, la biografia competia clarament amb la narrativa en el mercat literari i els biògrafs formaven part de l'*star system* de la cultura internacional.

En el panorama actual les coses han canviat molt. És cert que la biografia literària s'ha establert definitivament com un gènere destacat a tenir en compte. Ocupa un lloc privilegiat a les taules de novetats a la gran majoria de llibreries mínimament solvents. Però la situació no és tan esplèndida com abans. Per exigències econòmiques, les biografies s'han encogit d'extensió, de manera que Claire Tomalin, en declaracions a la premsa sobre la seva magnífica biografia recent de Charles Dickens, explicava que la seva màxima preocupació era què era el que havia de suprimir.

Per exigències de promoció, els biògrafs han de buscar la manera de cridar poderosament l'atenció dels mitjans de comunicació. Així, Joshua Wolf Shenk ens revela que la clau

E

Els biògrafs han de buscar la manera de cridar l'atenció dels mitjans de comunicació

per entendre Lincoln, tant l'home com el polític, és saber que era un depressiu. Steven Naifeh i Gregory White Smith ens diuen que Van Gogh va ser assassinat. Lindsay Ashford ens vol fer creure que Jane Austen va morir enverinada. Janet Malcolm, a *Dos vidas*, per tal de vendre llibres, furga en el tema escabros del suposat col·laboracionisme de Gertrude Stein i Alice B. Toklas amb el règim de Vichy; Malcolm és una mena de paràsit literari que sempre viu de la feina dels altres i, en aquest cas, sabia que el seu llibre no tenia cap interès tret de l'escàndol de les informacions sobre Bernard Faÿ i Vichy. La gran Lyndall Gordon es rebaixa a utilitzar el tema d'un afer extraconjugal del germà d'Emily Dickinson per vendre una monografia sobre la poeta d'Amherst.

És una pena, però tot això té un nom ben concret i explícit: sensacionalisme literari! I ben poc té a veure amb la literatura de veritat. *

Actualment els biògrafs han de retallar tant com poden les pàgines i, per tant, els fets narrats dels personatges triats. Si això no fos poc, les promocions comencen a estar molt basades en un sensacionalisme allunyat de la literatura. Alguns autors busquen i narren (o inventen) fets escabrosos sobre els seus biografats per vendre més

MÉS TALL QUE VIANDA

LLUÍS LLORT

No cal tenir una vida torturada per ser un bon narrador

A Manchester del 1960, una parella d'evangelistes pentecostals, buits de diners i plens de prejudicis, van adoptar una nena.

Quan tenia 16 anys i havia estat educada per ser missionera i evangelitzar el món va confessar a la seva mare que estava enamorada d'una altra noia i que això la feia feliç. "Per què vols ser feliç quan pots ser normal?", va ser la resposta que ara és el títol de l'autobiografia de Jeanette Winterson publicada per Lumen. I també va ser el detonant perquè la noia abandonés una casa amb pocs llibres i un fervor religiós esdevingut tortura.

Winterson es va estrenar el 1983 amb *Fruta prohibida*, novel·la amb forts components autobiogràfics (com a gairebé tota la seva obra) que va ser adaptada per la BBC. Cinc novel·les més, així com alguns assajos i la seva col·laboració habitual al *The Times* i *The Guardian* han fet d'ella una autora reconeguda i respectada. Aquesta autobiografia atrapa des de la primera pàgina (disculpeu el tòpic, però és ben cert) més que moltes obres

de ficció. I seguim els passos de la protagonista que cerca una felicitat compatible amb la normalitat, i l'amor, i una identitat, i una casa, i la mare biològica, i analitza errors i crisis que la van dur fins a un intent de suïcidi el 2008.

Que ningú s'espanti perquè per escriure no és imprescindible acumular experiències traumàtiques com les de Winterson. Una manera més agradable és entrar a la web de Sebastià Bennasar <http://sebastiabennasar.wordpress.com> i apuntar-se a un o diversos cursos d'escriptura creativa *on line* que aquest escriptor i assagista, professor i periodista, poeta i traductor mallorquí ha organitzat. Ofereix tres gèneres: novel·la negra, relat breu i narrativa de viatges, dividits en 20 sessions cadascun i per només 120 euros. Comencen l'1 de març i la inscripció es tanca el 25 de febrer. Els llistats de qualsevol dels tres cursos fan goig, mireu, si no, la primera sessió del de relat curt: Història ràpida del gènere: d'Edgar Allan Poe a les revistes *on line* actuals; La tradició de la narració; Les

L'escriptora anglesa Jeanette Winterson

rondalles, llegendes i altres formes de narració oral; El paper dels mitjans de comunicació; La consolidació del gènere al segle XX; Hemingway i la teoria de l'iceberg; El relat breu a casa nostra; Després de Raymond Carver; L'explosió del gènere; Les possibilitats de les noves tecnologies; Exercici: lectura de diferents relats breus i comentari. Déu n'hi do.

El percentatge de mestres d'escriptura que siguin bons autors està lluny del 100%. De la mateixa manera que un mestre de música no sempre és un bon compositor. Per això em vull afegir als elogis que està rebent Muriel Villanueva amb *La gatera*, novel·la breu publicada per Amsterdam que va rebre el Just M. Casero de la Llibreria 22 de Girona. Una veu diferent i una trama que funciona. I això que és professora d'escriptura a l'Ateneu! (Ara ve quan qualsevol dels escriptors que coneix i que fan classes a l'Ateneu em tanca en un quartet per jugar a *Guàrdia Civil de l'aeroport del Prat educa un ciutadà que es pensa que pot parlar en català a Catalunya*.) *